

INFORMACJA GŁÓWNEGO INSPEKTORA SANITARNEGO DOTYCZĄCA AKTUALNEJ SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ GRYPY

(Źródła danych: powiatowe i wojewódzkie stacje sanitarno-epidemiologiczne, Główny Inspektorat Sanitarny, Zakład Epidemiologii oraz Krajowy Ośrodek ds. Grypy w Narodowym Instytucie Zdrowia Publicznego – Państwowym Zakładzie Higieny)

W ramach monitoringu sytuacji epidemiologicznej grypy w sezonie grypowym 2015/2016 w okresie od dnia 1 września 2015 r. do dnia 15 stycznia 2016 r., zanotowano łącznie 1 415 662 zgłoszeń przypadków zachorowań lub podejrzeń zachorowań na grypę.

W ostatnim okresie sprawozdawczym tj. 8-15.01.2016 r. zarejestrowano w Polsce ogółem 87 752 zachorowań na grypę i zakażenia grypopodobne¹. Średnia dzienna zapadalność wynosiła 28,51 przypadków na 100 000 ludności, co stanowi 22,4 % wzrost w stosunku do poprzedzającego okresu sprawozdawczego (okres 01-07.01.2016 r.). W przypadkach zachorowań, które były diagnozowane laboratoryjnie w okresie od dnia 31.08.2015 r. do dnia 10.01.2016 roku, w 4,5 % badanych próbek potwierdzono obecność wirusa grypy².

Od 1 września 2015 r. do 15 stycznia 2016 r., nie zarejestrowano zgonów osób, u których stwierdzono obecność wirusa grypy na podstawie badań wykonanych metodą RT-PCR w laboratoriach wojewódzkich stacji sanitarno-epidemiologicznych.

Należy pamiętać, iż jedynym i skutecznym sposobem ograniczenia ryzyka zachorowania na grypę, jest coroczne szczepienie się.

Od 3 lat w Polsce odsetek osób szczepiących się przeciwko grypie utrzymuje się na stałym poziomie ok. 3,7% Polaków. Największą przeszkodą w poprawie wyszczepialności jest kłopot z niskim poziomem wiedzy o profilaktyce grypy i korzyściach ze szczepień. Najlepiej jest przyjąć szczepionkę we wrześniu lub październiku, dzięki czemu będziemy chronieni w całym okresie wzmożonych zachorowań, należy jednak podkreślić, że w późniejszym okresie sezonu nadal warto się szczepić, także wtedy gdy grypę się już przechorowało. Grypa sezonowa jest bowiem wywoływana najczęściej przez jeden z 3 dominujących szczepów wirusa i przechorowanie spowodowane jednym typem wirusa nie daje odporności wobec pozostałych szczepów. Tak więc zachorować na grypę można nawet kilka razy w ciągu roku. Szczepionki zawierają natomiast antygeny 3 szczepów wirusa i chronią przed zachorowaniem, lecz samych zachorowań nie powodują, ponieważ nie zawierają całego wirusa, a jedynie jego wyselekcjonowane fragmenty.

Przede wszystkim należy wyraźnie podkreślić, że grypa sezonowa wywołana wirusem A(H1N1) jest określona mianem "świńskiej grypy" w sposób nieprawidłowy. Jest to ludzki wirus grypy przenoszący się wyłącznie między ludźmi, który krąży w populacji ludzkiej od roku 2009.

W okresie jesienno-zimowym, podobnie jak 3 pozostałe szczepy wirusy grypy, wirus A(H1N1) wywołuje epidemie w czasie których zakaża się nim corocznie kilkaset tysięcy ludzi.

Typowa dla wirusów grypy śmiertelność wynosi od 1 do 5 przypadków zgonów na każde 1000 osób, które zachorowały. Większość przypadków zgonów występuje u osób powyżej 65 r.ż. lub u osób cierpiących na przewlekłe choroby układu krążenia, układu oddechowego, nerek lub cukrzycę. Pomimo więc, że grypa należy do chorób o relatywnie niskiej śmiertelności to przy skali zachorowań liczonej w setkach tysięcy, corocznie z powodu powikłań grypy umiera niestety kilkaset osób i to w sytuacji gdy

¹ Jako podejrzenia zachorowań na grypę przyjmuje się wystąpienie u pacjenta jednego z dwóch zespołów objawów klinicznych: zachorowania grypopodobnego (ILI) lub ostrego zakażenia górnych dróg oddechowych (ARI) zgodnie z definicjami przypadku

² Procent potwierdzeń grypy wśród zachorowań grypopodobnych (ILI) i ostrej zakażeń górnych dróg oddechowych (ARI) na podstawie danych z tygodniowych raportów przesyłanych do Krajowego Ośrodka ds. Grypy NIZP-PZH przez WSSE, które otrzymały próbki do badań wirusologicznych od lekarzy pierwszego kontaktu, biorących udział w nadzorze nad grypą Sentinel.

jest dostępna sprawdzona i bezpieczna szczepionka przeciw grypie, która w zdecydowanej większości przypadków skutecznie zapobiega zachorowaniu.

Źródłem doniesień z Rosji oraz Ukrainy są tamtejsze media i brak jest na chwilę obecną informacji ze strony rządów tych krajów oraz Światowej Organizacji Zdrowia, które wskazywałyby że sytuacja epidemiologiczna w zakresie grypy jest tam zasadniczo inna niż w latach ubiegłych lub też doszło do znacznej mutacji powodującej uzjadliwienie wirusa A(H1N1).

Należy również zwrócić uwagę na trudną i pogarszającą się sytuację ekonomiczną w tamtym regionie, co zawsze odbija się niekorzystnie na funkcjonowaniu lokalnego systemu opieki zdrowotnej, ograniczeniu z przyczyn ekonomicznych dostępu osób chorych na choroby przewlekłe do leków, jak również negatywnie wpływa na stopień zaszczepienia populacji przeciw grypie.

Reasumując należy podkreślić znaczenie podstawowej zasady medycyny, która mówi że lepiej jest zapobiegać niż leczyć, zwłaszcza że od ponad pięćdziesięciu lat świat dysponuje bezpieczną i skuteczną szczepionką przeciw grypie.

Warto to po raz kolejny przypomnieć, że nigdy nie jest za późno, żeby się zaszczepić. Najlepiej jest przyjąć szczepionkę we wrześniu lub październiku, dzięki czemu będziemy chronieni w całym okresie szczytu zachorowań. Jeśli jednak z jakiegoś powodu nie zdążymy zaszczepić się przed sezonem grypowym warto zaszczepić się w każdym innym terminie. Należy bowiem pamiętać, że grypa sezonowa jest wywoływana najczęściej przez jeden z 4 dominujących szczepów wirusa i przechorowanie spowodowane jednym typem wirusa nie daje odporności wobec pozostałych szczepów. Tak więc zachorować na grypę można nawet kilka razy w ciągu roku! Szczepionki zawierają natomiast antygeny kilku (3-4) szczepów wirusa i chronią przed zachorowaniem. Same szczepionki, wbrew obawom, nie spowodują zachorowania ponieważ nie zawierają wirusa, a jedynie jego wyselekcjonowane fragmenty.

Szczegółowe informacje dotyczące grypy sezonowej w Europie dostępne są na stronach internetowych Światowej Organizacji Zdrowia(<http://www.euroflu.org/index.php>) oraz Europejskiego Centrum Zapobiegania i Kontroli Chorób (http://ecdc.europa.eu/en/healthtopics/seasonal_influenza/Pages/index.aspx).